

VARA KOMMUN

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Projekt 13-19 åren 2012-2015

-en uppföljning

Folkhälsorådet Vara

Antagen av Folkhälsorådet 2016-02-11

Av HSNÖ

Av KS

Bakgrund

Diskussionerna fördes i ett ledningsgruppsmöte i Vara kommun under 2012 om att verksamhetschefer och personal såg en ökad ohälsa hos ungdomar i Vara och i högre grad hos tjejerna än hos killarna. Uppdraget gavs då till folkhälsorådet om att sätta ihop en arbetsgrupp som kunde ta reda på orsaker till ohälsan hos målgruppen och genomföra lämpliga åtgärder.

Då Hälsa- och sjukvårdsnämnden och Vara kommun genom folkhälsorådet årligen avsätter medel till olika folkhälsoinsatser, sågs det lämpligt att använda ett utökat anslag av medel till olika årliga insatser för tjejer i åldern 13-19 år.

Utökat anslag för lokalt folkhälsoarbete mellan Hälsa- och sjukvårdsnämnden i Västra Skaraborg och Vara kommun

Vara kommun har 2011-09-30 undertecknat avtal om lokalt folkhälsoarbete gällande från och med 2012-01-01 tom 2015-12-31. Idag avsätter kommunen och Hälsa- och sjukvårdsnämnden vardera 157 620 kronor årligen till folkhälsoarbete, vilket innebär 10 kronor per invånare och huvudman. Kommunledningen önskar nu göra ett lokalt tillägg gällande medel för folkhälsoarbete.

Förslaget är att kommunen avsätter ytterligare 5 kronor per invånare under avtalsperioden under förutsättning att hälso- och sjukvårdsnämnden också bidrar med ytterligare 5 kronor per invånare. Vara kommun utökar medlen för folkhälsoinsatser med 78 810 kronor årligen under avtalsperioden under förutsättning att Hälsa- och sjukvårdsnämnden bidrar med samma summa.

De folkhälsoåtgärder som särskilt ska prioriteras under perioden med tillskjutna medel är insatser för flickors hälsa i Vara, målgrupp 13-19 år. Genom lokala undersökningar och statistik ser Vara kommun att denna målgrupp är i riskzonen för ökad ohälsa. Ett flerårigt arbete ger förhoppningsvis hälsovinster hos såväl individen som kommunen.

Insatser	2013	2014	2015
Årliga medel 157 620 kr			
A- Allmänna insatser Insatser under A- blocket kan bestå av exempelvis föreläsningar för föräldrar/vuxna/elever och allmänheten. Det är insatser för en bredare målgrupp och mer indirekta för att stärka stödet kring målgruppen			
B- Behovsspecifika Insatser under B- blocket kan exempelvis vara personalutbildning eller utbildningsdag/mässa för högstadietjejer samt insatser för en klass/grupp.			
C- Särskilda Insatser för specifika grupper/mer inriktade insatser direkt till de individer som är i behov av förstärkt stöd.			

En arbetsgrupp sattes samman under hösten 2012 och bestod av kuratorer på skolorna, folkhälsoplanerare, ordförande samt vice ordförande för folkhälsorådet, fritidspedagoger, ungdomscoacher, utredare OF och habiliteringsassistenter. Målet var att representanter från de som möter tjejerna i sin verksamhet skulle vara med. Under uppstarten 2012 var därför gruppen förhållandevis bred.

I Vara fanns antal tjejer i åldern 13-16 år 2012:

13 år (86 st) 14 år (76 st) 15 år (84 st) och 16 år (87 st). Då även tjejer i åldern 17-19 sågs som en viktig målgrupp, utökades projektet till att omfatta åldrarna 13-19 år.

Man kom överens om att ha fyra årliga möten, samt samordna en ansökningsblankett, där det gick att söka ekonomiska medel till insatser på olika nivåer A; B och C.

Nedan följer ett utdrag ur minnesanteckningar under de tre åren projektet skett.

2013

Mia Börjesson Pernilla och Louise (Kuratorer) har varit på föreläsning den 21 november och hört Mia Börjesson. Temat var bland annat tonåringar och självbild. Förslag är att anlita Mia Börjesson till högstadie- och gymnasiet samt även till föräldrar. En heldag kostar ca 14 000 kr. Emma hör med Maria M. om lämplig dag och Pernilla och Louise hör med skolorna om upplägg på en sådan dag.

SKILL- personalutbildning Tony och Åsa berättar att flera av personalen inte fick möjlighet att åka på utbildningsdag om normer, sexualitet, HBTQ och funktionsnedsättningar, på grund av att det inte fanns platser kvar. Därför finns det kvar ett behov av en sådan utbildningsdag för personalen. Tony och Åsa kontakter SKILL för att se om en sådan personalutbildningsdag går att genomföra i Vara och vad kostnaden skulle bli.

Internet för åk 7 Irene har pratat med rektorerna om risker med nätet och sociala medier. Ett förslag är att vi skulle kunna anordna en sådan utbildningsdag till hösten 2013 för sjuorna på Nästegård och Alléskolan, samt deras föräldrar. Upplägget skulle kunna vara liknande det som det arrangeras som den 5 mars 2013 (f.d. Brandstegen).

Motion När det gäller gruppen tjejer inom omsorgen så skulle även de kunna erbjudas mer motion/rörelse. Idag rör det sig om 15-20 tjejer. Frågan är hur man rent praktiskt ordnar träningstillfällen och transporter och eventuellt ledsagare för några av dem. Åsa och Tony tittar vidare på detta.

Samarbetsdagar om självkänsla/livsfrågor Sabina tar upp frågan om att arrangera så kallade samarbetsdagar på Alléskolan. För att dagen inte ska bli alltför arbetskrävande att genomföra så kan man ha ett ganska enkelt upplägg med olika stationer och anlita befintliga resurser (ex. fritidsgård, polis, självförsvars instruktör, Oasen, elevråden m.fl.)

Ansökningsblanketten

Förslag är att vi hjälps åt att sprida blanketten via mail, hemsida, Axet m.m. under början av 2013. Det är viktigt att blanketten sprids och att många kan få chansen att söka medel.

Conventus

Mötesplats Conventus startade upp en studiecirkel, musikinriktning för tjejer från 16- år och uppåt i samarbete med Studieförbundet i våras. Ytterligare aktiviteter under hösten planerades; spelkväll och streetdance. Tyvärr kom inte tillräckligt med deltagare trots annonsering i tidningar, Facebook, på fritidsgårdarna, skolorna mfl.

Mia Börjesson

Föreläsare Mia Börjesson besökte elever i åk 8 den 7 november 2013. Nästegård på fm och Allé på em och kvällen för föräldrar och andra intresserade. Uppföljningen visar att det var lyckat. Lagmansgymnasiet har bokat Mia Börjesson till den 26 februari 2014. Kontakt är Anneli.

SKILL- personalutbildning

16 maj 2013 anordnades utbildningsdagen om normer och attityder kring relationer, sexualitet och funktionshinder för personal inom OF/IFO och skola, på Park Bio, mellan 09.00- 15.30. Upplevelsen av dagen som helhet var bra. Däremot förväntade sig deltagarna betydligt mer info. och diskussioner om funktionshinder och om hur personal ska kunna prata med ungdomar/brukare i sina verksamheter om dessa frågor. Fokus var istället till stor del lagt på olika sexuella läggningar. Vi bestämde att inte ha en extra SKILL utbildning nu under hösten. Vi har fått tips om att Utväg i Skövde anordnar bra utbildning om *Schyssta relationer*.

Internet för åk 7

Den 23:e september 2013 mellan klockan 18-21 besökte Mats Andersson från företaget Netscan Vara Konserthus. Han föreläste om Internet, sociala medier och risker och möjligheter med dessa för elever i åk 7 från både Nästegård och Alléskolan, samt personal och föräldragruppen. Kommunikationsmiss i upplägget, men alla nöjda, så samma upplägg i januari, med önskemål om utvärderingsenkät. Planerat för åk 8 och åk 9, den 27 och 28 januari

Frukostprojektet

Lisbeth berättar att frukostprojektet fungerat mycket bra för de tjejer som kommer och äter frukost på skolan. Fortsättning på detta har skett även under hösten. Vi diskuterade möjligheten att ha frukostprojekt för de elever som behöver det även på Allé och Lagman.

Ekonomi

Pengar har avsatts inom projektet är under året och enligt beslut i FHR skulle övre summa vara 25 000 kr per ansökan. Vi har ca 157 000 per år att använda inom projektet. Vi diskuterade att höra med ledningsgruppen om de vill ha en redovisning av de insatser som gjorts under 2013.

Hälsan hos målgruppen

Vi bör använda allt statistikmaterial vi kan få tag på. Är det möjligt att få fram information om tjejerna mår bättre eller om vi ser något annat resultat av vårt projekt? I vecka 47 gör Nästegård- och Alléskolan sina årliga enkäter. Resultatet presenteras i januari, ska vi ha en pressinbjudan då?

Ersättare OF/IFO

Vi diskuterade om vi ska höra med socialchefen om någon mer ska ingå i vår grupp från OF/IFO efter Christel?

Studenters arbete

Tre studenter har skrivit en projektrapport om tjejers psykiska hälsa och tittat på olika metoder att arbeta med hälsan (DISA, Stella, m.m.)

2014

- Delar av gruppen tjejer 13-19år medverkade på "Vara öppna skolan" bildningsförvaltningens utbildningsdag. Folkhälsoplaneraren medverkade på verkansträffar med bildningsförvaltningen för att integrera arbetet med tjejer 13-19år i den befintliga verksamheten.
- Tjejgrupper på Torsbo samt Ungdomens hus.
- Grupparbeten kommer att ske om ex. värdegrund på Alleskolan i årskurs 7-8 med tjejer och killar tillsammans med personal. 5ggr/ grupp.
- Frukost på Nästegårdskolan till elever i behov.
- Kurator ger stöd i klasser på Nästegårdskolan.
- Elevhälsan berättar om genusarbete för rektorgrupp

2015

På gång 2015

- Kulturplaneterna- light, Marie och Annelie genomförde en sommarverksamhet för en grupp tjejer under sommarlovet. Medel söktes från folkhälsorådet till detta. Maries redovisning visar på ett lyckat projekt som skulle kunna breddas inför nästa sommar.
- Mia Börjesson, personalutbildning under hösten 2015, datum 29/9, 22/10, 3/12 klockan 13-16. Inbjudan har skickats ut brett i kommunen. Målgrupp; elevhälsa, lärare, samt övriga som arbetar med målgruppen tjejer 13-19 i kommunen. Deltagandet har varit brett från såväl elevhälsa som personal från den sociala verksamheten, 25 deltagare. Ett uppföljningstillfälle är inplanerat till maj 2016.
- Berätta mera- ett kulturprojekt som startar 2016, för ungdomar med bland annat Sofia Karlsson (musiker). Ett av syftena är att nå de ungdomar som inte är idrottsintresserade utan musikintresserade. Deltagare är ungdomar i åldern 13-19. Beviljat bidrag från Folkhälsorådet till projektet.
- Frukostgrupper och tjej/killgrupper.

Oro och personalomsättning

Pernilla lyfter fram att det har varit en mycket stor personalomsättning i Vara det senaste året inom skolan och elevhälsan. Få är kvar som är insatta i arbetet och sina uppdrag. Detta gör att strukturer faller och lokalkännedom faller, det påverkar även tryggheten hos eleverna. På gymnasiet är IM klassen är stor och överlag är det många elever som inte har inte godkända betyg i Vara.

Hjulet

När det gäller samverkansgruppen Hjulet som funnits i Vara-sedan 2002 har folkhälsorådet fått ett uppdrag från KS " *Kommunstyrelsen ger folkhälsorådet i uppdrag att utreda om arbetet med HJULET kommer vara aktuellt fortsättningsvis*" (KS § 121). Flera av den personal som arbetar med ungdomar i Vara ser ett behov av en Hjuletgrupp, som inte ska vara på chefsnivå- utan på

operativ nivå. Kurator på UMO har haft en sammankallande funktion under de åren Hjulet har varit. Ett förslag skulle kunna vara att slå ihop Hjulet och 13-19 gruppen till en förebyggande samverkansgrupp för ungdomar, med fyra årliga möten.

Nästegårdsskolan

Matilda ser att på Nästegårdsskolan har problem med skolk, tobak och alkohol ökat och de ensamkommande flyktingbarnen (som nästan bara är killar) blir inte inkluderade. Däremot har man nu en bra styrka med ungdomscoach, kurator, skolsköterska och specialpedagog på Nästegård.

Alléskolan

Personal och rektor har även på denna skola upptäckt problem med skolk samt ett självskadebeteende som förekommer hos en del tjejer. Ann nämner att det varit stor personalomsättning, vilket leder till att läget är "svajigt". Den nya organisationen måste sätta sig.

Fritidsgårdarna

På fritidsgårdarna har man många besökare kvällstid. Tjejverksamheten fungerar bra, liksom resegruppen. En del "ensamkommande" kommer redan vid 14-tiden på eftermiddagarna. Lisbeth är tillbaka på sin tjänst till viss del på ungdomens hus i Kvänum. Även i Kvänum finns en tjejgrupp som består av 10 stycken tjejer. På fritidsgårdarna ser man problem med att ungdomarna köper energidrycker i affärerna i Vara.

På gång 2016

- SISU har ansökt om projektet Tjejer på Arenan, våren 2016.
- ANDT-gruppen, som satts samman utifrån det drogpolitiska programmet för Vara ska ha ett första möte gällande struktur och upplägg för det drogförebyggande arbetet under kommande år.
- Kulturplaneterna 2016. Emma tar kontakt med kulturchef för att se om möjlighet finns att genomföra konceptet under nästa sommar. Önskemål är då att skapa en större grupp ungdomar, än 2015- års kulturplaneterna.

Uppföljning 13-19 projektet

Folkhälsorådet ser att det är viktigt att fortsatt fokusera på målgruppen ungdomar och deras psykiska hälsa. Och det är viktigt att speciellt rikta insatser till tjejer då de löper än större risk för ohälsa. Projektet Tjejer 13-19 är avslutat 31 december 2015- men hälsofrämjande insatser planeras och genomförs inom det ordinarie folkhälsoarbetet där ungdomar fortsatt är en viktig målgrupp.
